

kázány takové skutečnosti, jež při bedlivém objektivním jejich zkoumání následkem vnitřní své spolehlivosti a přesvědčivosti postačují, by tvrzené obvinění mohlo býti pokládáno za pravdivé. Tohoto významu důkazu pravděpodobnosti stížnost zřejmě nepostihuje, dovozujíc, že by prý skutečnost v průvodním návrhu uvedená stačila ku sprostění obžalovaných. Jest především nápadno, že ona domnělá poznámka senátora K-a se zmiňuje pouze o »stotisíci korunách« subvence, kdežto v pozastaveném článku se mluví o přijetí subvence ve výši 800.000 Kč, takže již věcný vztah mezi onou poznámkou a subvencí, o niž jde, je nanejvýš pochybným. Nutno dále zdůrazniti, že z doslovu průvodního návrhu vůbec blíže nevysvětluje, při které příležitosti, v jaké souvislosti a za kterým účelem senátor K. onu poznámku učinil, ba že ani nelze seznati, jaká subvence tu byla míněna, kým a za jakým účelem a komu (viz neurčité slovo »nám«) vlastně byla poskytnuta neb správněji přislíbena. Nelze posléze pouštěti se zřetele i v rozsudku právem zdůrazněnou skutečnost, že vlastně dne 31. března 1925 dřívější Národní shromáždění rozpuštěno ještě nebylo a, že se nové volby konaly teprve 15. listopadu 1925; jinými slovy, že již následkem tohoto značného rozpjetí časového tu schází potřebná příčinná souvislost mezi skutečností, onou poznámkou sdělenou, a předmětem pozastaveného projevu. Lichost celé této námítky vysvětluje nejlépe z vývodů samé stížnosti; stížnost totiž není s to, by dokázala způsobem přesným a zřetelným, na podkladě oné průvodním návrhem tvrzené skutečnosti samotné, že byla způsobila — jak to zákon předpokládá —, by poskytla obžalovaným dostatečné důvody, by pokládali obvinění proti soukromé obžalobkyni za pravdivé, nýbrž snaží se k tomuto závěru dospěti toliko různými oklikami a domněnkami, jako že »s n a d již na jaře 1925 svaz rolníků mohl předvídati«, že dojde na podzim téhož roku k novým volbám, a že jest »p ř i n e j m e n š í m s k u s k u t e č n o s t í l i d s k y m o ž n o u«, že již v březnu 1925 působeno bylo na činitele starého parlamentu z povolaných míst ve směru budoucího jejich vystupování v novém parlamentu. Právě tyto dohady, samotnou stížností učiněné, jsou nejpádnejším důkazem její neudržitelnosti; neboť vysvětluje z nich nade vše pochybnost, že skutečnost, již se dovolává průvodní návrh, pro svou věcnou neurčitost a časovou nesouvislost není vůbec takovou, by na jejím podkladě bylo možno, d ů v o d n ě pokládati obvinění závadným článkem uveřejněné za pravdivé, nýbrž že jest třeba dosti odvážných kombinací, by jistá spojitost mezi onou poznámkou a výtkou soukromé obžalobkyni učiněnou byla sestrojena. Takovým způsobem není však vyhověno předpokladům § 4 tisk. novely ve příčině důkazu pravděpodobnosti a bylo tedy zcela zbytečno, slyšení svědky o skutečnosti pro posouzení této zákonné náležitosti nerozhodné. Bylo proto zmateční stížnost obžalovaných zahrnouti ve smyslu §u 4 čís. 2 nov. k tr. řádu již v zasedání neveřejném jako zřejmě nedůvodnou.

Čís. 2650.

Subjektivní skutková povaha zločinu veřejného násilí podle §u 98 a), b), tr. zák. předpokládá vědomí pachatelovo, že činí násilí nebo že vyhrožuje zlem v §u 98 b), tr. zák. uvedeným, a kromě toho i úmysl, by

tímto protiprávním prostředkem vynutil na ohroženém nějaké konání, dopuštění neb opomenutí, na něž nemá práva.

Ustanovení §u 1 zákona o útisku a §u 98 a), b) tr. zák. má stejný cíl; rozdíl spočívá v jakosti a intenzitě použitých prostředků.

Zjištění skutkových znaků »skutečné násilí« ve smyslu §u 98 a) tr. zák. a »následků« ve smyslu §u 411 tr. zák. není obsaženo ve zjištění, že napadený utrpěl modřiny.

(Rozh. ze dne 8. února 1927, Zm II 513/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku zemského jakožto nalézacího soudu v Brně ze dne 20. listopadu 1926, jímž byl obžalovaný uznán vinným zločinem vydírání ve smyslu §u 98 a) a b) tr. zák. a přestupkem proti bezpečnosti těla ve smyslu §u 411 tr. zák., zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu jako zmatečný a věc vrátil do první stolice, by jí znovu projednala a rozhodla, mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnosti obžalovaného, vytýkající rozsudku, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí vydíráním podle §u 98 a) a b) tr. zák., zmatečnost s hlediska čís. 5 a 9 a) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Ke skutkové podstatě tohoto zločinu se vyhledává ve směru objektivním, že někomu bylo učiněno skutečné násilí nebo vyhrožováno zlem v odstavci b) §u 98 tr. zák. blíže uvedeným, by na něm bylo vynuceno nějaké konání, dopuštění neb opomenutí, při čemž ve druhém případě pohrůžka musí býti taková, že se jí může v tom, komu vyhrožováno, hledíc na okolnosti a jeho osobní povahu nebo na důležitost zla, jímž bylo hrozeno, vzbuditi důvodná obava; po stránce subjektivní musí vůle pachatelova nésti se k tomu, by cizí vůli protiprávním násilím nebo vyhrůžkou byl dán směr, pachatelem chtěný; předpokládá se tedy vědomí pachatelovo, že činí násilí nebo že vyhrožuje zlem v §u 98 b) tr. zák. uvedeným, a kromě toho podle stálé judikatury Nejvyššího soudu i úmysl, by na ohroženém vynutil tímto protiprávním prostředkem nějaké konání, dopuštění neb opomenutí, na něž nemá práva. Nelze dále pouštěti se zřetele, že ustanovení §u 1. zákona o útisku čís. 309 sb. z. a n. z roku 1921 obsahuje podstatu co do skutkového dění §u 98 a) a b) tr. zák. velmi podobnou; že to i ono ustanovení sleduje stejný cíl a že podstatný rozdíl mezi oběma podstatami spočívá v jakosti a intenzitě použitých prostředků — násilí neb vyhrůžky. Již s ohledem na povahu těchto souběžných trestných ustanovení je na snadě, že nalézacím soudem po objektivní stránce měla býti věnována zvláštní pozornost zjištění prostředků pachatelem použitých a to: Při činu pozastaveném s hlediska §u 98 a) tr. zák. měla býti zjištěna intenzita nátlaku na ohroženou osobu, by bylo patrné, zda jde o takové jednání, jež nutno podřaditi již přísnějšímu pojmu skutečného násilí podle §u 98 a) tr. zák., či zda lze pojímati s mírnějšího hlediska §u 1. zákona o útisku jako zlé nakládání nebo způsobení újmy na těle. Soud zjišťuje, že stěžovatel v případě,

o nějž tu jde, uhodil ohroženou několikrátě holí, a způsobil jí tím lehké ublížení na těle (modřiny na rukou a zádech) s viditelnými známkami. Takové jednání, v němž spatřuje soud jednak zločin podle §u 98 a) tr. zák. jakož i přestupek §u 411 tr. zák., bylo by lze skutečně podřaditi pojmu »skutečného násilí« podle §u 98 a) tr. zák. Převyšujeť ztýrání člověka holí tou měrou, že mu vzejde poranění na těle dosahující rázu §u 411 tr. zák., zdaleka onu intenzitu nátlaku, jež naznačuje zákon o útisku slovy »zlého nakládání nebo způsobení újmy na těle.« Nutno ovšem přisvědčiti stížnosti, pokud vytýká dotýčnému výroku po stránce i §u 98 a) tr. zák. i §u 411 tr. zák., že pouhým uváděním, že ohrožená »utr- pěla modřiny« nedostává se přesného zjištění skutkovému znaku »skutečného násilí«, jak to předpokládá zákon v §u 98 a) tr. zák., ani skutkové náležitosti §em 411 tr. zák. předpokládané, že ze zlého nakládání vzešly kromě viditelných známek i n á s l e d k y. Skutečně neobsahuje rozsudek ve příčině rázu oněch modřin a ve příčině následků pro ohroženou vzniklých ani toho nejmenšího zjištění, ačkoli se tak mělo státi. Vždyť modřiny mohly býti rázu tak nepatrného, že se rovnaly pouze pojmu »zlého nakládání« nebo »způsobení újmy na těle« podle § 1. zákona o útisku, a že nebyly spojeny s takovým porušením zdraví, pokud se týče tělesné neporušenosti, jak je má na mysli § 411 tr. zák. pod pojmem »následky«. Skutkovou podstatu zločinu §u 98 b) tr. zák. pak spatřuje soud, pokud lze z důvodů rozsudkových seznati, v tom, že stěžovatel — patrně téhož dne, kdy s Bertou P-ovou zle nakládal, dne 6. června 1926 — vyhrožoval jí zabitím (viz výpověď Marty H-ové ze dne 29. září 1926) a že jednou v červenci 1926 před svědkyní Marií K-ovou řekl Bertě P-ové, drže v ruce násadku od biče »to máš štěstí, že jdeš s ní, (s K-ovou).« Úkolem skutkově zjišťovací činnosti nalézacího soudu je, aby zjistil smysl a význam slovních projevů pozastavených obžalobou s hlediska §u 98 b) tr. zák. I tu nutno stížnosti dáti za pravdu, pokud vytýká, že z rozsudku není patrné, jaké zlo — tvořící s hlediska §u 98 b) tr. zák. protiprávní prostředek nátlaku — spatřuje v těchto projevech stělesněno. Skutečně omezuje se rozsudek na pouhou r e p r o d u k c i výpovědi obou řečených svědkyň, aniž blíže odůvodňuje, jaký význam a smysl oběma výrokům svědkyňmi potvrzeným příkládá, a nelze obzvláště seznati z rozsudkových důvodů, který z těchto projevů a z jakých úvah podřaduje soud pojmu vyhrůžky ublížením na těle a, který pojmu vyhrůžky ublížením na cti, ačkoli podle rozsudkového výroku byl stěžovatel uznán vinným pro vyhrožování v obou těchto směrech.

Ještě závažnější jsou nedostatky právem stížností vytknuté s hlediska subjektivního. Tu se omezuje rozsudek na závěr, že usuzuje z e s v ě d e c k ý c h v ý p o v ě d í, že stěžovatel skutečně P-ové vyhrožoval ublížením na těle — o vyhrůžce ubližováním na cti zase žádná řeč — v tom úmyslu, by ji donutil ku přerušení známosti s jeho synem, a dodává dále, že obžalovaný, jak sám připouští, jí v tomtéž úmyslu učinil násilí, uhodiv ji holí. Rozsudek však neuvádí důvodů, proč svědkyňm věří, ač stěžovatel vůbec slovní vyhrůžku popíral, a nezabývá se ani blíže rozborem obhajoby obžalovaného, jenž při svém zodpovědném výslechu pouze seznal, že ji uhodil, poněvadž m y s l e l, že (nikoli snad zamýšlel, aby) takovým prostředkem ji donutí, by od syna upustila, a

při hlavním přelíčení pak dodal, že tak učinil »v rozčilení«. Rozsudek neobsahuje po stránce subjektivní ani zjištění ve příčině vědomí pachatelova, že činí násilí a že vyhrožuje zlem v §u 98 b) tr. zák. uvedeným, ani zjištění, že jednal v úmyslu, by na ohrožené vynutil oněmi protiprávními prostředky nějaké konání, na něž nemá práva. Bylo tedy zmateční stížnosti vyhověti a rozsudek pro nedostatek zjištění důležitých složek objektivní i subjektivní podstaty zločinu podle § 98 a) a b) tr. zák. zrušiti jako zmatečný.

Čís. 2651.

Únos podle druhé věty §u 96 tr. zák. může se státi i se svolením unesené osoby; jeho účel může být jakýkoliv, nemusí směřovati ani k sňatku ani ke smilstvu.

Na rozdíl od případu první věty nesměřuje tu násilí neb lest proti unesené osobě, nýbrž proti držiteli moci (rodičům) buď přímo nebo nepřímo.

Lest spočívá nejen v odvedení chráněné osoby, stalo-li se bez vědomí a za zády oprávněné osoby, nýbrž v případě, že osoba podrobená moci jiného odešla bez jeho vědomí sama, již v tom, že ji pachatel k tomu přemluvil nebo jí v tom byl nápomocen.

Po subjektivní stránce se vyžaduje, by pachatel jednal v úmyslu porušiti mocenské právo, jemuž je unesená osoba podřízena.

(Rozh. ze dne 10. února 1927, Zm I 445/26).

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Lito-měřicích ze dne 20. května 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí únosem podle §u 96 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost se dovolává důvodů zmatečnosti čís. 5 a 10 — správně 9 a) — §u 281 tr. ř. Ve směru formálním (čís. 5 §u 281 tr. ř.) vytýká rozsudku neúplnost a rozpor »s výsledky zjištěnými průvodním řízením«. Onen zmatek shledává v tom, že prý rozsudek nechává bez povšimnutí skutečnost, výpovědí svědkyň Josefy a Amalie V-ových prokázanou, že Amalie V-ová sama o své újmě odjela z bytu (svých rodičů) v noci ze dne 30. na 31. říjen 1925 do T., že obžalovaný o jejím odjezdu neměl tušení a se teprve od svědkyně Josefy V-ové po jejím odjezdu dozvěděl, kam její dcera ujela; dále, že když obžalovaný na nádraží v T. Amalii V-ovou stihl a jí vyřídil vzkaz matčin, by se vrátila domů, mu prohlásila, že se pro ostudu, které se ve vsi bojí, domů nevrátí a raději někam uteče. Než výtka neúplnosti jest zřejmě lichá, poněvadž rozsudek ke všem uvedeným okolnostem svědkyněmi potvrzeným nejen přihlíží, nýbrž dokonce sám přijímá za prokázáno, že Amalie V-ová odešla z domu rodičů dobrovolně a z vlastního rozhodnutí. Budiž však ihned podotknuto, že tato okolnost nevylučuje skutkové podstaty